

Morgondagens skola

Workshop på konferensen Sju Spegel 26-27 mars 2007

FRAMTIDENS SKOLOR – DE BEFINTLIGA

Hur formas morgondagens skola? Utmaningen ligger delvis i att se hur den framtida skolan ska gestaltas, men framför allt i att ta hand om och att anpassa de skolor vi har.

INOMHUSMILJÖN

Det var en tydlig skillnad i miljö för små barn och för stora. För de yngre årskurserna var lokalerna väl omhändertagna. Verksamhet och rum stödde varandra. För de yngre fanns en för självklar och naturlig integrering av lärande och varandeplatser. Verksamheten, undervisningen var synliggjord. Lokalerna för de äldre eleverna upplevdes som icke-platser och signalerade bristande omsorg. Det var en skarp uppdelning mellan varande och lärandeplatser och av undervisningen syntes inga spår.

UTOMHUSMILJÖN

Skolgården är osynligt uppdelad. De yngre leker i ena änden, de äldre på den andra. Vågar de yngre gå till de äldres del?

På de äldre elevernas del ligger en spontanidrottsanläggning, en Qulan. Ambitionen är att både yngre och äldre elever, både killar och tjejer ska kunna använda den och sparka fotboll. Men när workshopen var där på besök var det "kemiskt rent från tjejer" På den film som inledde redovisningen kunde man däremot se tjejer som spelade – men då var det en lärare som stod bredvid. Är det så att "tjejerna bara kommer fram om en vuxen är med"?

Hur funkar spontanidrottsanläggningar som Qulan? Om man inte gör något åt platsen runt den blir den nästan som en ö på skolgården. Här såg den ut som något som klippts ur en katalog släppts ner på skolgården. Platser är inte satelliter utan en del av en rumslig helhet.

Det hamnar lätt för mycket fokus på själva skolgården. I Nya Elementars fall använde ingen utom Ur-och-skur-skolan den fina naturmarken som ligger intill skolan. Man arbetar inte aktivt med närmiljön.

Det fanns en skarp uppdelning mellan ytorna för lek och spel och ytorna med naturmark. Varför?

HELHETSGREPP OCH SYNLIHGÖRANDE

Det saknas ett helhetsgrepp inom politiken: Frågan om barns miljöer är tvärgående och faller därför lätt mellan stolarna. Man måste förmedla, bekantgöra och nyttiggöra forskningen för allmänhet och politiken.

Det finns forskning (men den måste bli en viktig politisk fråga) men den är spridd över många discipliner och därför svårsamlad. Vi behöver rasera murarna mellan discipliner.

Det behövs samordnad forskning, särskilt kring tonåringars platser och miljöer. Det finns mycket forskning om barn, mindre om tonåringar. Kanske beror det på att tonåringar är en svår grupp att jobba med. Men de behöver också bli sedda.

Det behövs forskning om elevers intressen och om relationen mellan upplevelse/plats.

Vi måste bli bättre på att synliggöra planeringsprocessen för beställarna.

DELAKTIGHET OCH MÖTEN

Det är viktigt med synliga vuxna. Hur får man vuxna att synas?

Hur många av skolgårdarna i Sverige är designade med barn? Antagligen en förskräckande liten del.